

УДК 377. 1: 63: 331. 101. 3

АНАЛІЗ ПОТРЕБНІСНО- МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ- АГРАРНИКІВ ІЗ ВИСОКОЮ УСПІШНІСТЮ НАВЧАННЯ

Володимир Манько,

доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії методик професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

У статті обґрунтовуються основні шляхи формування потребнісно-мотиваційної сфери майбутніх кваліфікованих робітників-аграрників з метою підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності.

Ключові слова: мотивація, потребнісно-мотиваційна сфера, навчально-пізнавальна діяльність.

Традиційна педагогічна технологія підготовки учнів професійно-технічних навчальних закладів недостатньо формує професійну спрямованість майбутнього кваліфікованого робітника, не сприяє систематичному формуванню та закріпленню практичних умінь і навичок в учнів. Результати аналізу діяльності на виробництві учнів-практикантів і випускників професійно-технічних навчальних закладів аграрного профілю свідчать, що вони володіють знаннями сучасної техніки і передової технології, наукової організації праці, проте недостатньо підготовлені до реальної практичної діяльності. Молоді робітники ще не готові до раціонального планування і організації своєї діяльності, аналізу виробничих ситуацій та вироблення ефективних рішень щодо усунення неполадок, скажімо, машинного агрегату, не завжди зважаються досить творчо вирішувати ті проблеми, які постають у виробничій діяльності, не мають досвіду встановлення ділових стосунків з колегами по роботі та безпосередніми керівниками, і це може призводити до погіршення взаємодії між членами трудового колективу. Все це ускладнює процес їх адаптації на виробництві, загострює проблеми

професійного і соціального становлення особистості.

У зв'язку з цим посилюється актуальність проблем, пов'язаних з розробленням, вивченням і використанням методів впливу, спрямованих на формування особистісного смислу навчальної діяльності – однієї з внутрішніх умов продуктивності праці, яка визначає ставлення учнів до навчання. А це зумовлює розгляд питання про необхідність вивчення мотивів діяльності учнів професійно-технічних навчальних закладів, а також можливостей і умов, що сприяють цілеспрямованому формуванню мотиваційної основи навчально-професійної діяльності.

Проблема мотивації людської діяльності в сучасній психології вивчалась досить глибоко і, насамперед, за такими основними напрямками, як: теоретично-інстинктивне, теоретично-особистісне (лінії психології особистості, когнітивної психології і психології мотивації), а також у межах теоретично-асоціативного напрямку (лінії психології навчання і психології активації) [16].

Цією проблемою займалися такі вчені, як: В.Г. Асєєв [2], Л.І. Божович [3], В.К. Вілюнас [4], С.С. Занюк [8], В.І. Ковальов [9],

О.М. Леонтьєв [10], С.Л. Рубінштейн [15], Д.Е. С'юпер [18] та ін. Особливості мотивації навчання учнів середньої школи розглянуті у працях А.К. Маркової [12], В.І. Чиркова [17]; учнів професійно-технічних училищ – О.С. Гребенюка [6]; студентів вищих навчальних закладів – В.Г. Айштейна [1], Б.С. Волкова [5], А.К. Дусавицького [7], В.І. Ковальова [9], П.Г. Лузана [11], Ю.М. Орлова [13] та ін.

Проте поза увагою вчених залишилися питання вивчення потребнісно-мотиваційної сфери учнів професійно-технічних навчальних закладів із високою успішністю навчання, середній бал яких становить 10 і вище.

Мета даної статті – наукове обґрунтування основних шляхів формування потребнісно-мотиваційної сфери майбутніх кваліфікованих робітників-аграрників.

Оскільки інтегральною характеристикою ефективності навчального процесу в професійно-технічних навчальних закладах є академічна успішність учнів, а результати навчальної діяльності – основний показник загальної і професійної підготовки майбутнього кваліфікованого робітника, то ми поставили перед собою завдання – вивчення мотивів діяльності учнів з високою успішністю (вище 10 бали).

Що означає поняття "мотивація"? На думку Л.І. Божович, суть мотивації зводиться до сукупності мотивів, які визначають дану діяльність [3]. Близьке до цього й визначення К.К. Платонова [14]: "Мотивація – сукупність стійких мотивів, яка визначається спрямованістю особистості, її ціннісною орієнтацією і визначає її діяльність". С.Л. Рубінштейн під мотивацією розумів ієрархічну організацію всієї системи спонукань [15]. Більшість авторів зазначає, як зауважує А.К. Маркова, що мотивація є багатомірним утворенням і включає такі компоненти, як: окремі мотиви, потреби, цілі й наміри, інтереси, ідеали та ціннісні орієнтації, емоції й афекти [12]. На нашу думку, ідеали і ціннісні орієнтації не входять до мотиваційної сфери, а визначають в цілому спрямованість особистості. Емоції та афекти також не можуть бути мотивами, бо вони завжди пов'язані із задоволенням, насолодою чи стражданням. Від цього буде залежати

характер реакції, а не цілеспрямовані дії людини.

Багатьма дослідниками (Л.І. Божович, В.С. Мерлін, С.Л. Рубінштейн та ін.) мотивація трактується як властивість, компонент, якість особистості. Це стрижень особистості, який визначає цілісність людини, її активність.

Розглядаючи проблему мотивації діяльності, що проявляється у вибіркового ставленні людини до діяльності та її результатів, насамперед зазначимо тісне переплетіння понять "мотив", "потреба" і "мета".

Загальновідомо, що джерелом активності людини є потреби, мотивацією діяльності служать мотиви, рівень їх розвитку визначає соціальну значимість діяльності. Але, окрім функції спонукання і спрямування діяльності, мотив виконує також смислотвірну функцію, надаючи певний особистісний смисл цілям, структурним частинам діяльності, а також обставинам, які сприяють чи перешкоджають реалізації мотиву. Формою вияву спонукальної, спрямовуючої та смислотвірної функцій є інтерес особистості до діяльності.

Принагідно зазначимо, що однієї потреби можуть відповідати кілька мотивів. Важливо підкреслити також те, що мотив – це не просто спонукання, а, як правило, усвідомлене спонукання. Для педагогіки це положення важливе тим, що процес формування мотивації повинен бути спрямований не просто на виникнення потреб, а на те, щоб дані потреби усвідомлювалися учнями.

Мотиви не тільки детермінують діяльність, а й формуються, розвиваються в ній. Механізм цього процесу пояснюється загальновідомим фактом існування певних відношень між мотивом і метою діяльності. Леонтьєвим О.М. описаний механізм зсуву мотивів на мету діяльності [10].

Мотиви і мета, коли йдеться про діяльність, а не про дії, що їх реалізують, можуть мінятися місцями. Мета, яка спочатку не мала для особистості спонукальної сили, може набути її і стати мотивом. При цьому можна говорити про вирішальну роль мети і поточних, конкретизованих завдань по відношенню до мотиву. З іншого боку, в міру усвідомлення мотивів може відбуватися зміщення (зсув)

їх на усвідомлену мету, підпорядкування мотивів певній логіці завдань.

Механізм усвідомлення мотивів робить психологічно зрозумілим процес виникнення, розвитку й зміни потреб. Народження нових, вищих мотивів і формування відповідно до них специфічно людських потреб, – робить висновок О.М. Леонтьєв, – є дуже складним процесом. Він відбувається у формі зсуву мотивів на мету та їх усвідомлення.

Уміння ставити цілі діяльності, прагнення досягти поставленої мети є істотними характеристиками не тільки вольової, а й мотиваційної сфер. Оцінка і вибір мети, що здійснює особистість, залежать від мотивації і динаміки її зміни. Значимість мотивів проявляється їх впливом на формування й оцінку цілей.

Отже, більшість дослідників у поняття мотивації включають сукупність усвідомлених спонукань, до яких входять потреби, мотиви і цілі. Вони, в свою чергу, пов'язані з ціннісними орієнтаціями, ідеалами, почуттями, емоціями людини.

Одним із основоположних моментів мотиваційної концепції є визнання полімотивованості діяльності, відповідно до чого будь-яка діяльність спонукається не одним, а декількома різними мотивами. Серед них є домінуючі, провідні, що очолюють ієрархічну структуру мотиваційної сфери особистості і визначають спрямованість діяльності, її результати.

У кожному конкретному випадкові мотивація не однозначна, залежить від багатьох об'єктивних факторів, але основне ієрархічне ядро повинно бути стійким, бо рівень сформованості мотивації залежить від розвитку особистості в цілому, її світоглядних позицій, переконань, спрямованості.

Механізм формування мотивації "знизу – вгору" [2] полягає в тому, що педагогічні впливи в умовах навчально-професійної діяльності вибірково актуалізують окремі ситуативні спонукання, які при систематичній активізації поступово зміцнюються і переходять у більш стійкі мотиваційні стани і характеристики особистості. Успіх викладача у формуванні мотиваційної сфери в цьому разі неабияк залежить від його вміння збудити певні, адекватні й необхідні для даного виду

мотиваційні стани, від його вміння підтримувати їх впродовж усього заняття і закріпити їх як результат спеціально організованої діяльності.

При формуванні мотиваційної сфери учнів проблема полягає в тому, як усунути суперечності між вихідним рівнем мотивації і рівнем, який необхідний для навчально-професійної діяльності в кожному конкретному випадку? Ця суперечність є рушійною силою формування мотивації. Її вирішення веде, з одного боку, до вдосконалення організації навчально-виховного процесу в професійно-технічних навчальних закладах, а з іншого – це удосконалення зумовлює розвиток мотиваційної сфери учня. Основний напрям удосконалення процесу навчання полягає в створенні на теоретичних і лабораторно-практичних заняттях проблемних ситуацій, у поставленні перед учнями в процесі вивчення спеціальних фахових дисциплін життєво важливих завдань, пов'язаних із вирішенням актуальних виробничих і технічних проблем, організації значимих видів діяльності.

У вирішенні цієї суперечності певну роль відіграє й інший механізм формування мотивації – "згори – вниз" [2]. Суть його у наданні учням еталонів спонукань, цілей, ідеалів, змісту спрямованості особистості, що повинні сформуватися у них, і які вони повинні поступово перетворити із зовнішньо зрозумілих у внутрішньо сприйняті і реально діючі.

Великого значення для цього механізму набувають особистісні характеристики викладача та майстра виробничого навчання. Саме викладач і майстер, подаючи особистий приклад учневі своїм творчим і відповідальним ставленням до роботи, широкою ерудованістю, високою працездатністю, активною громадською позицією, любов'ю і відданим служінням своїй педагогічній діяльності, що пов'язується з високою педагогічною культурою, можуть активно сприяти побудові мотивів навчально-професійної діяльності учня, його ціннісній орієнтації в потрібному напрямі, формуванню в учня установки на усвідомлений розвиток у собі соціально цінних властивостей.

Ці обидва механізми формування мотиваційної сфери особистості однаково важливі і взаємодоповнюють один одного.

Розділ I. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників

Найчастіше про мотиви дізнаються на основі самозвіту особистості, застосовуючи при цьому різноманітні опитування. Опитувальник повинен охоплювати конкретний набір потреб, які лежать в основі навчально-професійної діяльності учнів і відображати точку зору особистості на дані мотиви. Тому запитання мають забезпечувати ранжування мотивів, тобто розміщення їх у певному порядку, відповідно до важливості мотиву для особистості.

З метою складання запитальника для опитування нами були використані результати контент-аналізу творів на тему: "Яким я уявляю собі кваліфікованого робітника (професіонала) своєї професії?" та результати особистих співбесід із учнями. Була розроблена також спеціальна анкета "Учень і навчально-професійна діяльність в училищі". В опитуванні були задіяні учні з високою успішністю

2 та 3 років навчання Катюжанського вищого професійного училища і Переяслав-Хмельницького професійно-технічного училища № 22. У таблиці 1 подана структура мотиваційної сфери учнів цієї категорії.

Як показує аналіз таблиці, 87% учнів зазначають, що професія тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва, слюсаря-ремонтника, водія автомобіля дуже подобається і викликає стійкий інтерес, більшість з них мріяли про неї з дитинства. На перше місце серед усвідомлених мотивів, що спонукають їх до навчання, було поставлене знання, тобто ця категорія учнів більш високо оцінює силу навчально-пізнавальних мотивів. Це ще раз підтверджує положення про те, що мотиви, які безпосередньо пов'язані з процесом пізнання і активізують навчально-професійну діяльність, є найбільш значимими для цієї діяльності.

Таблиця 1

Мотиваційна сфера учнів з високою успішністю

Усвідомлені мотиви	2 рік навч.		3 рік навч.		Всього	
	Чол.	%	Чол.	%	Чол.	%
Вибору професії:						
- професія подобається	27	87,1	33	86,8	60	87,0
- за порадою батьків, друзів	15	48,4	8	21,1	23	33,3
Навчально-професійної діяльності:						
- знання	28	90,3	36	94,7	64	92,8
- середня освіта	28	90,3	32	84,2	60	87,0
- професія	22	71,0	23	60,5	55	79,7
Участь у роботі технічних гуртків:	19	61,3	28	73,7	47	68,1
Вибір завдання на самостійну роботу:						
- продуктивне	17	54,8	22	57,9	39	56,5
- репродуктивне	16	51,6	19	50,0	35	50,7
В середньому за тиждень пропускають:						
- жодного заняття	6	19,4	11	28,9	17	24,6
- 1 заняття	9	29,0	15	39,5	24	34,8
- 2 заняття	6	19,4	5	13,2	11	15,9
- 3 і більше занять	4	12,9	6	15,8	10	14,5
Всього	31		38		69	

Отже, можна зробити висновок про високу результативність такої структури мотиваційної сфери навчально-професійної діяльності учнів, коли навчально-пізнавальні мотиви мають у ній домінуюче становище. Крім того, для учнів з високою успішністю навчання характерною ознакою є більш активна участь у суспільному житті училища, зокрема, 68% з них беруть участь у роботі технічних гуртків: вивчають сучасну зарубіжну техніку,

роблять діючі моделі удосконалених варіантів машин, пропонують рацпропозиції та винаходи для усунення невдалих конструкцій машин і механізмів, готуються до участі в конкурсах різних рівнів тощо.

Необхідно підкреслити взаємозалежність між участю в роботі технічних гуртків, іншій суспільній діяльності та мотиваційною сферою особистості. Як зміна ставлення до діяльності, тобто динамічна характеристика

мотиваційної структури, залежить від реальної зміни об'єктивних умов, так залучення учнів до технічної діяльності й суспільної роботи сприяє цілеспрямованому формуванню мотиваційної сфери особистості, її гармонічному розвитку (шлях "знизу – вгору").

Аналіз психолого-педагогічної літератури та наші власні дослідження свідчать, що для формування розвинутої професійно-пізнавальної потреби та забезпечення усвідомленої мотивації на всіх етапах реалізації навчально-професійної діяльності учнів важлива роль належить проблемному навчанню.

У навчально-професійній діяльності, що організована на основі принципів проблемного навчання, має місце діалектичний процес взаємодії і просування вперед потреб і здібностей особистості. Професійний інтерес, як умова розгортання діяльності, сам формується у процесі діяльності (узагальнюючись, роблячись стійким). Результат навчально-професійної діяльності має двоякий характер: формується і здатність до професійного мислення, і потреба у професійних (спеціальних) знаннях, які дають спеціальні та профілюючі дисципліни.

Проблемне навчання – це спосіб навчання, адекватний суті навчально-професійної діяльності. Будь-який інший спосіб навчання, який не включає етапи усвідомлення проблеми, прийняття її як суб'єктивного завдання, самостійного пошуку вирішення проблеми з висунуттям відповідних гіпотез, перевірка їх життєздатності та правильності не відповідає смислові навчально-професійної діяльності. Теоретичні положення, які подаються учням у готовому вигляді, не можуть бути стимулом в навчально-професійній діяльності.

Наприклад, якщо в учня є інтерес до професійної діяльності (до машин та обладнання, до технологічних і виробничих процесів, до різних способів власне трудової діяльності тощо), то передача цих знань у готовому вигляді на теоретичних заняттях не має для нього смислу. Запропоновані варіанти, рішення сприймаються ним як нав'язані зовні, бо потреба в професійних знаннях вимагає самостійного осмислення проблеми, в рамках якої можуть бути оцінені запропоновані рішення. Виникає почуття незадоволеності, яке часто проявляється у невідвідуванні теоретичних

занять або у відмові працювати на них. Учень, у якого сформована потреба в професійних знаннях, прагне самостійно розібратись у проблемі, але вже за межами навчального процесу.

Якщо ж в учня відсутній інтерес до професійної діяльності, то подавання знань у готовому вигляді приведе до формального їх засвоєння (заучування напам'ять). Це не спонукає учня до подальшого поповнення знань у даній професійній галузі, він обмежиться конспектом при підготовці до заліків, екзаменів. Сама ж професійна проблема залишається для нього незрозумілою, непотрібною ("terra incognita").

І перший, і другий випадок не сприяють ні засвоєнню відповідних професійних знань, ні розвиткові професійного мислення. Оскільки при цьому активізуються мотиви, що безпосередньо не пов'язані із змістом навчально-професійної діяльності, то засвоєння професійних знань тут є неповним або спотвореним. Воно спирається на короточасну, а не довготривалу пам'ять, бо мета, яку ставить перед собою учень, не є засвоєнням матеріалу: вона зміщується на вирішення нав'язаної зовні конкретного завдання – здача лабораторної роботи, заліку, екзамену.

Справжня навчально-професійна діяльність, основним способом реалізації якої є проблемне навчання, – це спілкування викладача й учня. Смісл цієї діяльності для викладача не в передаванні певних професійних знань, а в організації власної діяльності учнів з осмисленням проблеми і знаходженням способів її вирішення. При цьому зазначимо, що проблемне навчання вимагає свого подальшого вдосконалення, особливо на теоретичних заняттях.

Головний результат такої діяльності – розвиток професійно-пізнавальної потреби і професійного мислення учнів, побічний – повноцінне засвоєння професійних знань, тобто не тільки їх знання, а й усвідомлені уміння використовувати для вирішення конкретних професійних завдань.

Як показали результати дослідження мотиваційної сфери учнів, велика роль у якій відводиться професійно-пізнавальним мотивам, повинна бути достатньо розвинутою і соціальна спрямованість особистості, що про-

являється у високій значимості загально-соціальних мотивів. Таке ставлення учня до навчально-професійної діяльності викликає почуття відповідальності й обов'язку перед колективом, сприяє реалізації його творчих можливостей. Оптимальним варіантом сформованості мотиваційної сфери особистості є досягнення такого співвідношення між групами мотивів, яке сприяє росту ефективності навчально-професійної діяльності.

Вивчення й аналіз діяльності учнів в експерименті дали змогу виявити значимі для успішної навчально-професійної діяльності компоненти особистості (структуру мотиваційної сфери) і зробити відповідні висновки.

Висновок. У проведеному дослідженні виявлений певний взаємозв'язок між результативністю навчально-професійної діяльності і рівнем сформованості її мотиваційної основи, який виражається у ставленні особистості до виконуваної діяльності. Вчинки людини, її діяльність є продуктом не тільки соціальних умов, вони неабияк залежать від ставлення особистості до способів навчально-професійної діяльності та її результатів. Тому аналіз мотиваційної сфери особистості є необхідним аспектом у вивченні процесів формування й розвитку особистості.

На основі структурно-динамічної природи мотиваційної основи діяльності можна виділити домінуючі, провідні (основні) мотиви. Для навчально-професійної діяльності – це пізнавальні, професійні, соціальні. Виконуючи спонукальну функцію, кожний мотив займає певне місце в ієрархії мотивів. Для ус-

пішного виконання цієї діяльності особливо важлива наявність сильних (провідних) пізнавальних мотивів. Аналіз ролі пізнавальних мотивів у пізнанні дає змогу зробити висновок, що коли пізнавальний мотив стійкий і сильний, до того ж – підкріплюється ще професійною спрямованістю, то особистість не потребує різноманітних зовнішніх стимулів, і спостерігається досить високий рівень самостійності учня в навчально-професійній діяльності.

Формування й розвиток мотиваційної сфери особистості відбувається через систему суспільних відносин (технічна та інша суспільна діяльність). Цей процес здійснюється і в результаті цілеспрямованого педагогічного впливу. При цьому важливу роль відіграє узгоджене застосування в навчальному процесі двох механізмів формування мотиваційної сфери особистості учня – "знизу – вгору" і "згори – вниз".

Постійна увага до мотиваційної основи навчально-професійної діяльності: створення оптимальних умов діяльності, опора на професійно-пізнавальний інтерес, актуалізація соціально-цінних мотивів відкривають можливість значного поліпшення якості підготовки майбутніх кваліфікованих робітників-аграрників під час вивчення спеціальних дисциплін та цілеспрямованого впливу на формування особистості в цілому.

У подальшому плануємо вивчити й проаналізувати потребнісно-мотиваційну сферу учнів з низькою навчальною успішністю і тих, які погано відвідують заняття.

Література

1. Айштейн В.Г. Мотивирующие факторы в подготовке инженеров / В. Г. Айштейн // Высшее образование в России. – 1993. – № 2. – С. 96–98.
2. Асеев В.Г. Мотивация поведения и формирование личности / В. Г. Асеев. – М.: Мысль, 1976. – 158 с.
3. Божович Л.И. Избранные психологические труды: Проблемы формирования личности / Л. И. Божович. – М.: Международная пед. академия, 1995. – 209 с.
4. Виллюнас В.К. Психологические механизмы мотивации человека / В. К. Виллюнас. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 285 с.
5. Волков Б. С. К вопросу о развитии мотивов учебной деятельности студентов / Б. С. Вол-

ков // Мотивы учебной и общественно-полезной деятельности школьников и студентов. – М.: Моск. обл. пед. ин-т им. Н.К. Крупской, 1980. – С. 102–109.

6. Гребенюк О.С. Проблемы формирования мотивации учения и труда у учащихся средних профтехучилищ / О. С. Гребенюк. – М.: Педагогика, 1985. – 151 с.

7. Дусавицкий А.К. Мотивы учебной деятельности студентов: учебное пособие / А. К. Дусавицкий. – Х.: Харьков. гос. ун-т, 1987. – 54 с.

8. Занюк С.С. Мотивация деятельности: спонукання, активність, успіх: навч. посібник / С. С. Занюк. – Луцьк: Ред.-вид. відділ Волинського держ. ун-ту ім. Л. Українки, 1998. – 124 с.

В. Манько. Аналіз потребнісно-мотиваційної сфери майбутніх кваліфікованих робітників-аграрників із високою успішністю навчання

9. Ковалев В.И. Мотивы поведения и деятельности / В. И. Ковалев. – М. : Наука, 1988. – 192 с.
10. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А. Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.
11. Лузан П.Г. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів / П. Г. Лузан. – К. : Нац. аграрний ун-т, 2004. – 272 с.
12. Маркова А.К. Формирование мотивации учения : Книга для учителя / А. К. Маркова, Т. А. Матис, А. Б. Орлов. – М. : Просвещение, 1990. – 192 с.
13. Орлов Ю.М. Потребностно-мотивационные факторы эффективности учебной деятельности студентов вуза : Автореф. дис. ... д-ра психол. наук : спец. 19.00.07 / Ю. М. Орлов. – М., 1986. – 33 с.
14. Платонов К.К. Краткий словарь системы психологических понятий / К. К. Платонов. – М. : Высш. школа, 1981. – 175 с.
15. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер Ком, 1998. – 688 с.
16. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность : Пер. с нем. / Х. Хекхаузен – СПб. : Питер ; М. : Смысл, 2003. – 860 с.
17. Чирков В.И. Мотивация учебной деятельности: учебное пособие / В. И. Чирков. – Ярославль : Ярослав. ун-т, 1991. – 51 с.
18. Super D.E. Veration development / D. E Super. – N.Y. : Van Nostrand, 1957. – 187 p.

Владимир Манько

Анализ потребностно-мотивационной сферы будущих квалифицированных рабочих-аграрников с высокой успеваемостью обучения

В статье обосновываются основные пути формирования потребностно-мотивационной сферы будущих квалифицированных рабочих-аграрников с целью повышения эффективности учебно-познавательной деятельности.

Ключевые слова: мотивация, потребностно-мотивационная сфера, учебно-познавательная деятельность.

Volodymyr Man'ko

Analysis of need-motivational sphere of future skilled agrarian workers having high learning progress

In the article the main ways of forming the need-motivational sphere of future skilled agrarian workers to improve of their educational-cognitive activity are grounded.

Key words: motivation, need-motivational sphere, educational and cognitive activity.

Нагороди

Вітаємо з науковими досягненнями!

Волкову

Тетяну Василівну

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії "Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО" ПТО НАПН України

диплом III ступеня

за електронний ресурс ПТО "Інформаційно-аналітична система "ПРОФТЕХ" для моніторингу ефективної діяльності ПТНЗ, регіональних систем ПТО України"

Савченко

Ірину Миколаївну

науковий співробітник лабораторії "Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО" ПТО НАПН України

диплом III ступеня

за електронний ресурс ПТО "Інформаційно-аналітична система "ПРОФТЕХ" для моніторингу ефективної діяльності ПТНЗ, регіональних систем ПТО України"